

ЗАКОН ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ¹

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Цели и опфат на законот

Член 1

(1) Со овој закон се уредува начинот и постапката за вршење на јавни набавки кај:

- органите на државната власт и органите на единиците на локалната самоуправа;

- правните лица основани за специфична намена за задоволување на потребите од јавен интерес, што немаат стопански или профитен карактер, и кои, во најголем дел, се финансирани од страна на органите на државната власт и органите на единиците на локалната самоуправа или се подложни на контрола на работењето од страна на органите на државната власт и органите на единиците на локалната самоуправа или во кои повеќето од половината членови на управниот, надзорниот или друг орган се именувани од страна на органите на државната власт и органите на единиците на локалната самоуправа;

- јавните претпријатија, акционерските друштва и друштва со ограничена одговорност во кои државата или единиците на локалната самоуправа имаат доминантно директно или индиректно влијание преку сопственост над нив, односно ако поседуваат поголем дел од капиталот на друштвото, имаат мнозинство на гласовите на акционерите и именуваат повеќе од половина од членовите од управниот или надзорниот одбор на претпријатието и друштвото;

- здруженија на граѓани и фондации на кои со закон им се дадени јавни овластувања.

(2) Со овој закон се уредуваат и посебниот начин и постапки за вршење на јавни набавки кај правните лица кои вршат една или повеќе дејности, во областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите, комуналните услуги или јавните претпријатија, врз основа на специјални или ексклузивни права доделени од надлежни органи на државната власт и органите на единиците на локалната самоуправа согласно со закон.

(3) Списоците на субјектите од став 1 и став 2 на овој член ги утврдува министерот за финансии.

¹ “Службен весник на Република Македонија“ бр. 19/2004

(4) Овој закон се однесува и на правните лица-инвеститори кои добиле директни или индиректни субвенции за извршување на набавки во врска со работи во износ поголем од 50% од вредноста на работите од субјектите од став 1 на овој член.

(5) Со овој закон се основа и се утврдуваат надлежностите на Бирото за јавни набавки (во натамошниот текст: Биро).

Дефиниции

Член 2

(1) Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Набавувач" се субјектите наведени во член 1, ставови 1, 2 и 4 на овој закон;

2. "Јавна набавка" е збир на активности што ги извршува набавувачот, кои се во врска со стекнување на стоки, добивање на услуги, или извршување на работи;

3. "Групна набавка" е набавка која е од интерес за повеќе набавувачи;

4. "Понудувач" е домашно или странско правно или физичко лице-снабдувач или обезбедувач на стоки, услуги или работи, кое поднесува понуда;

5. "Кандидат" е лице кое е покането од набавувачот да поднесе понуда;

6. "Стока" се подвижни предмети од сите видови, вклучувајќи ги и полупроизводите, суровините и резервните делови, индустриските и други постројки, правата на интелектуална или индустриска сопственост (патенти, лиценци, пренос на технологија и софтверски програми);

7. "Услуга" е секоја друга активност која не е стока или работа, со која се обезбедуваат услови за вршење на функцијата или производството;

8. "Опрема" е средство за обезбедување на услови за извршување на функцијата и процесот на производството;

9. "Работи" се сите активности поврзани за градба на објекти согласно со законските прописи со кои се регулира градбата или активности кои, како целина, сами по себе се доволни да исполнат одредена економска или техничка функција;

10. "Понуда" е предлог од понудувачот изготвен за набавувачот според неговото дефинирано барање и е основа за склучување на договор за испорака на стоки, услуги или извршување на работи;

11. "Техничка документација" е елаборат со кој од техничка страна се разработува технолошко-производствената и експлоатационата концепција на стоките и услугите (објекти или инвестициона опрема и

уреди) и се даваат техничките решенија за изградбата, односно производството. Техничката документација содржи еден или повеќе проекти, технички опис на опремата, инвестицијата, уредите, претпресметка со опис на работите и условите;

12. "Техничка спецификација" е техничко барање содржано во тендерската документација со кое се дефинираат карактеристиките на одредени работи, материјали, стоки или услуги и кои би одговориле за намената за која ќе ги употреби набавувачот. Техничките спецификации опфаќаат квалитет, изведба, безбедност или димензии, како и барања применливи за материјалот, производот, услугата во поглед на обезбедувањето на квалитетот, терминологијата, симболите, тестирањето и методите на тестирањата, толкувањето, означувањето и етикетањето. За набавка на работи тие вклучуваат и прописи за проектирање и градење, услови за тестирање, надзор и прифаќање на техники и методи за изградба и други технички услови кои набавувачот може да ги пропише во поглед на довршените работи и материјалите или деловите што се вклучени во нив;

13. "Стандард" е техничка спецификација одобрена од страна на надлежно тело за стандардизација за постојана и трајна примена;

14. "Европски стандард" е стандард одобрен од Европскиот комитет за стандардизација (CERN) или од Европскиот комитет за електро-техничка стандардизација (Cenelec) како европски стандард (EN) или документ за хармонизација (HD) согласно со заедничките прописи на овие организации или од Европскиот институт за стандардизација во телекомуникацијата (ETSI) според неговите сопствени прописи како Европски телекомуникациски стандард (ETS);

15. "Македонскиот стандард" е стандард кој е усвоен од орган надлежен за стандардизација и е достапен на јавноста;

16. "Меѓународен стандард" е стандард кој е усвоен од меѓународна организација за стандардизација и е достапен за јавноста;

17. "Интерен стандард" е стандард на трговски друштва или други правни лица, доколку такви стандарди не се опфатени со македонски или со меѓународни стандарди;

18. "Европски технички атест" е техничка оценка на соодветноста за употреба на даден производ за определена намена, заснована врз исполнувањето на суштинските барања за градежни работи, според суштинските карактеристики на производот и дефинираните услови за примена и употреба. Тие се издаваат од надлежен орган назначен за таа цел од државата;

19. "Заедничка техничка спецификација", е техничка спецификација утврдена во согласност со постапките признаени од државите членки на ЕУ, со цел на единствена примена во сите држави членки и која е објавена во "Службениот весник на Европските заедници";

20. "Отворен повик" е постапка во која сите заинтересирани субјекти можат да поднесат понуди по објавен повик;

21. "Ограничен повик" е постапка во која понуди можат да поднесат само оние кандидати кои се поканети од набавувачот;

22. "Постапка со преговарање" е постапка во која набавувачите ги консултираат кандидатите по свој избор и се преговара за условите за набавката со еден или повеќе од нив;

23. "Тендерска документација" е документација што ја изготвува набавувачот со цел понудувачите да достават понуда;

24. "Конкурс за изработка на проект" е постапка која му овозможува на набавувачот да купи план, главно во областа на просторното планирање, урбанистичкото планирање, архитектурата и градежништво, или обработка на податоци, план или проект, избран од страна на жири комисија, врз основа на конкурс со или без доделување на награди;

25. "Договор за јавна набавка" е договор склучен по спроведена постапка уредена со овој закон во писмена форма, помеѓу набавувачот и понудувачот, за испорака на стоки, вршење на услуги или за извршување на работи;

26. "Комисија за јавни набавки" е тело на набавувачот кое ја спроведува постапката за јавната набавка;

27. "Прифатлива понуда" е понуда која е доставена во рокот утврден во огласот за јавна набавка и за која по отворањето на понудите, а врз основа на прегледот и оценката е утврдено дека во потполност ги исполнува сите барања од тендерската документација и тендерските спецификации и одговара на сите критериуми, условите и евентуалните барања за способноста на понудувачите;

28. "Рамковен договор" е договор меѓу набавувачот и носителот на набавката, извршителот на работите или давателот на услугите (понудувач), со кој се утврдуваат условите за сукцесивно извршување на набавката во текот на определен период; и

29. "Одговорно лице" е функционер кој раководи со државен орган, градоначалник на единицата на локалната самоуправа, директор на правно лице и овластено лице на здруженија на граѓани или фондации на кои им е определено јавно овластување.

Исклучоци

Член 3

(1) Одредбите на овој закон не се применуваат на јавните набавки за делот кој има одбранбен и безбедносен карактер на земјата, се прогласени за државна тајна и се однесуваат за купување на оружје, воена опрема и специјална оперативна техника, согласно со закон.

(2) Со акт на Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) се определуваат набавките од став 1 на овој член.

(3) За набавките од став 2 на овој член, набавувачите се должни најдоцна до крајот на јануари од тековната година, за своите годишни планови за набавка во тековната година да ја известат Владата.

Член 4

(1) Одредбите на овој закон не се однесуваат на јавните набавки за кои се обезбедени средства од меѓународни организации (донатори и заемодавачи), доколку за нив се пропишани посебни услови за набавка од страна на донаторите и заемодавачите.

Член 5

(1) Одредбите на овој закон не се однесуваат и за набавки за:

- купување или изнајмување на земјиште, градежни објекти или друга недвижност или права кои произлегуваат од истите, освен ако за нивно купување или земање под наем е потребно обезбедување на финансиски средства (кредити или заеми);

- финансиски услуги во врска со издавањето, продажбата, купувањето или преносот на хартија од вредност или други финансиски инструменти, брокерските услуги и услугите на Народната банка на Република Македонија;

- купување, развој, продукција или копродукција на програмски материјали од страна на радио или телевизиски куќи и за термините на радио и телевизиското емитување на програма;

- услуги за говорна телефонија, телекс, радиотелефонија, пејџерски и сателитски услуги;

- услуги за посредување при вработување ;

- услуги за развој и истражување, освен кога истражувањето набавувачот го користи за комерцијални цели;

- доделување на концесија.

Начело за обезбедување на еднаква положба на понудувачите

Член 6

(1) При јавните набавки се обезбедува фер конкуренција, еднаква и недискриминаторска положба на понудувачите, транспарентност и јавност.

(2) Набавувачот не смее да врши дискриминација во поглед на државјанството на понудувачот или земјата на потеклото на стоката.

Доверливост на податоците од понудите

Член 7

(1) Набавувачот е должен доверливо да ги чува сите податоци на понудувачите содржани во понудите, кои се означени како доверливи согласно со закон.

(2) Набавувачот ги чува во тајност имињата на понудувачите и поднесените понуди, се' до утврдениот рок за отворање на понудите.

(3) При објавувањето и доставувањето на техничките спецификации до понудувачот, набавувачот може да побара од него заштита на доверливите информации кои произлегуваат од нив.

Забрана за преговори

Член 8

(1) Се забрануваат какви било преговори меѓу набавувачот и понудувачот, при отворениот и ограничениот повик во врска со цените и изменување на доставената понуда.

(2) Набавувачот може да бара од понудувачот да даде објаснување на понудата, без можност за нејзино менување.

(3) Понудувачот објаснувањето го дава пред комисијата и тоа се внесува во записникот.

Забрана за деливост на јавната набавка и намалување на проценетата вредност

Член 9

(1) Јавната набавка не смее да се дели на делови или да се врши намалување на нејзината проценета вредност, со цел да се избегне одредена постапка утврдена со овој закон.

(2) Деталните правила за проценетата вредност на набавката ги пропишува министерот за финансии.

II. ЈАВНА НАБАВКА

Планирања и обезбедување на средства

Член 10

(1) Набавувачот започнува со постапка за јавна набавка само доколку има претходно планирано и обезбедено средства со буџет, финансиски план или со инвестициона програма.

(2) Ако јавната набавка трае неколку години, тогаш обврските што пристигнуваат во следните години, набавувачот ги планира во буџетот, финансискиот план или со инвестиционата програма за соодветната година.

Планирање и утврдување на потребата од набавка

Член 11

(1) Врз основа на утврдените извори за финансирање, набавувачот донесува план за своите вкупни потреби за набавки во тековната година по видови на производи (стоки), услуги и работи, со кој ја определува и динамиката за реализација на набавките и постапката за јавна набавка која ќе се користи.

(2) Планот од ставот 1 на овој член до крајот на јануари од тековната година го донесува лицето кое е овластено, односно органот кој е надлежен да одлучува за распоредувањето и користењето на средствата на набавувачот согласно со закон.

(3) Набавувачот по донесувањето на планот во рок од пет дена од денот на донесувањето истиот го доставува до Бирото. Заедно со планот набавувачот до Бирото доставува и претходно (индикативно) известување за јавните набавки што планира да ги изврши во текот на годината заради објавување на веб- страницата за јавни набавки.

(4) Известувањето од став 3 на овој член содржи: податоци за набавувачот, видот, количината на набавките, очекуваниот почеток и ориентациониот рок на набавките, зависно од тоа која од утврдените постапки со овој закон ќе се користи.

(5) Известувањето од став 3 на овој член нема да се објави ако со објавувањето на таквите информации се оневозможува спроведувањето на законот или на друг начин би било спротивно на јавниот интерес или ако би штетело на законитите деловни интереси на набавувачите или би можело да наштети на конкуренцијата на понудувачите.

(6) Бирото проверува дали доставениот план за јавни набавки е во согласност со одредбите и постапките на овој закон.

(7) Формата и содржината на годишниот план за јавни набавки ја пропишува министерот за финансии.

Одлука за јавна набавка

Член 12

(1) За потребата од јавна набавка лицето кое е овластено, односно органот кој е надлежен да одлучува за распоредувањето и користењето на средствата на набавувачот, донесува одлука.

(2) Со одлуката за потребата на одделната набавка се утврдува предметот (видот) и количината на набавката, износот и изворот на средствата потребни за реализација на набавката, вклучувајќи ги и трошоците за даноци, царини и други јавни давачки, начинот и постапката за извршување на набавката, критериумите за избор на најповолен понудувач и органот, односно овластеното лице за спроведување на постапката и потребата дали набавката ќе се врши со меѓународен тендер.

(3) Ако вредноста на набавката на стоки и услуги е поголема од 400.000 евра во денарска противвредност и за работи чија набавна вредност е поголема од 1.000.000 евра во денарска противвредност, постапката за набавка задолжително се спроведува со објавување на меѓународен тендер.

(4) Постапката за набавка со објавување на меѓународен тендер може да се спроведе и под износите од став 3 на овој член по оценка на набавувачот.

Групна набавка

Член 13

(1) Групната набавка се врши координирано преку еден набавувач од име на група на набавувачи кои имаат потреба од ист вид на набавка, по претходно склучен договор за извршување на групна набавка.

Понуда од група на понудувачи

Член 14

(1) Во постапката за набавка од група на понудувачи, кои не мора да се поврзани во законска правна форма со цел да ја поднесат понудата истите можат да поднесат зедничка понуда, потпишана од сите членови на групата или од еден член на групата врз основа на претходна писмена согласност за негово овластување за поднесување на заедничката понуда.

(2) Доколку групата на понудувачи од став 1 на овој член биде избрана како носител на набавката, договорот за набавката ќе го потпишат сите членови на групата или само овластениот член на групата,

при што набавувачот може да бара од нив да се поврзат во соодветна законска правна форма. Избраната група на понудувачи солидарно и поединачно одговара за исполнување на обврските од договорот.

Компетентност на понудувачите

Член 15

(1) Понудувачите во постапката за јавна набавка треба да ги докажат финансиско-економската способност, професионалната и техничката компетентност, менаџерската способност, искуството и репутацијата и соодветниот потребен персонал за да ја изврши (подготви) набавката.

Чување на документација

Член 16

(1) Набавувачот ја чува документацијата создадена во текот на постапките за јавни набавки за временски период пропишан со прописите за архивско и канцелариско работење.

Регистар на постапките за јавни набавки

Член 17

(1) Набавувачот води регистар на постапките за јавните набавки.

(2) Регистарот содржи податоци за:

- бројот и датумот на одлуката за набавка;
- предметот и вредноста на набавката;
- видот на постапката за набавка;
- бројот на поднесените понуди и нивната вредност;
- бројот на прифатливи понуди;
- најниската и највисоката цена на понудите;
- применети критериуми при изборот;
- одлуката за избор на најповолен понудувач;
- цената на избраната понуда;
- името, презимето и адреса на избраниот понудувач;
- поднесените жалби од понудувачи;
- резултатите од жалбите;
- бројот, датумот и вредноста на склучениот договор и анексот на договорот.

(3) Податоците од став 2 на овој член се внесуваат во регистарот во рок од 10 дена по потпишување на договорот.

(4) Набавувачот податоците од регистарот за извршените набавки задолжително ги доставува до Бирото во рок од 30 дена од потпишувањето на договорот.

(5) Формата и содржината на образецот и начинот на водењето на регистарот за извршените набавки кај набавувачите од член 1 на овој закон ги пропишува министерот за финансии.

Единствен регистар и подрегистри

Член 18

(1) Податоците од став 2 на член 17 од овој закон се внесуваат во единствен регистар и подрегистри на ниво на Републиката, што ги води Бирото за јавни набавки и се објавуваат на веб- страницата за јавните набавки.

(2) Добиените податоци од став 2 на член 17 од овој закон се внесуваат во подрегистар за јавните набавки на:

-корисниците и единките корисници на средства од Буџетот на Република Македонија;

-корисниците и единките корисници на средства од буџетите на вонбуџетските фондови;

-корисниците и единките корисници на средства од буџетите на единиците на локалната самоуправа;

-агенциите, јавните установи и служби, други органи и организации основани од Републиката;

-здруженијата на граѓаните и фондациите; и

-јавните претпријатија и на правните лица кои вршат дејност од областа на водоснабдувањето, енергетиката, транспортот, телекомуникациите и комуналните услуги.

(3) Формата и содржината на образецот и начинот на водење на единствениот регистар од став 1 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Валута во понудата

Член 19

(1) Вредноста на набавката во понудата се изразува во денари.

(2) Доколку како понудувач се јавува странско правно или физичко лице понудата може да се изрази и во друга (конвертабилна) валута, која се пресметува по курсната листа на Народната банка на Република Македонија (среден курс) што се применува на денот на отворањето на понудите.

Орган за спроведување на постапката за набавка

Член 20

(1) Постапката за јавна набавка ја спроведува постојана комисија за јавна набавка (во натамошниот текст: комисија) што ја формира одговорното лице на набавувачот.

(2) Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од претседател и најмалку двајца членови и нивни заменици од редот на вработените кај набавувачот.

(3) Покрај постојниот состав на комисијата, во зависност од природата и специфичноста на набавката, во работата на комисијата можат да бидат вклучени и други стручни лица.

(4) Во зависност од обемот, карактерот и специфичностите на набавките, набавувачот може да формира повеќе комисији.

(5) Претседателот и членовите на комисијата и нивните заменици се именуваат за време од две години, но не повеќе од два мандата. Одговорното лице кај набавувачот може членовите на комисијата да ги разреши и пред завршување на нивниот мандатот, ако постапуваат спротивно на одредбите на овој закон, ако несовесно и ненавремено ги извршуваат работите кои им се доверени, како и на нивно барање.

(6) Претседателот, членовите на комисијата и нивните заменици се должни да ја почитуваат постапката и роковите утврдени со овој закон.

Конфликт на интереси

Член 21

(1) Конфликт на интереси кај одговорното лице, раководните лица, членовите и стручните лица на комисијата за јавни набавки кај набавувачот постои, односно тие не можат да учествуваат во постапката за јавна набавка ако:

- се во брачна врска, директно сродство, индиректно сродство до второ колено или се поврзани со посвојување, старателство или туторство со понудувачот, со неговиот законски ополномоштеник или со членови на неговите управни, надзорни или други органи и раководни тела;

- во текот на последните три години биле вработени или биле изведувачи по тендер или биле членови на органите на управување на понудувачот;

- или се во друг законски или фактички однос со понудувачот.

(2) Лицата кои постапуваат во име на набавувачот кои вршат набавки во постапката за јавни набавки, по отворањето на понудите поднесуваат изјава во писмена форма за постоењето или непостоењето на

случаите од став 1 на овој член. Потпишаните изјави се составен дел на документацијата за соодветната јавна набавка.

(3) При постоењето на случаите од став 1 на овој член, или со не потпишување на изјава од став 2 на овој член ќе се из земе тоа лице од постапката за јавна набавка.

(4) Физичко лице кое е раководно лице на понудувачот, не може лично (непосредно) да биде носител на набавките.

Исклучување на понудувач, отфрлање и поништување на одлука

Член 22

(1) Набавувачот ќе го исклучи понудувачот ако има на располагање веродостоен доказ (правосилна судска пресуда) дека понудувачот на вработен кај набавувачот дал или ветил подарок во паричен или непаричен облик, понудил вработување или каква било друга корист, предмет или услуга, како обид да се влијае на одлучувањето или на натамошниот тек на постапката за јавна набавка.

(2) Набавувачот ќе ја отфрли понудата доколку понудувачот понуди или даде определена поволност со погрешно претставување на факти и со тоа се обиде да стекне определена предност во однос на другите понудувачи.

(3) Набавувачот е должен за отфрлањето на понудата, поради причините од став 2 на овој член, писмено да го извести понудувачот и Бирото за јавни набавки заради евиденција.

(4) Набавувачот ќе ја отфрла понудата доставена од правно или физичко лице доколку тоа за негови потреби ја изготвило тендерската документација или дел од неа.

(5) Набавувачот ќе ја поништи одлуката за набавка, доколку околностите од претходните ставови на овој член ќе бидат откриени по нејзиното донесување.

Однесување на службените лица

Член 23

(1) Лице кај набавувачот, кое е вклучено во планирање, подготовка и спроведување на постапка за јавни набавки и во администрирање на имплементацијата на договорите за јавни набавки е должно:

а) непристрасно да ги врши своите задачи за да обезбеди правичен конкурентен пристап до јавните набавки од страна на понудувачите;

б) секогаш да дејствува во интерес и во согласност со целите и постапките пропишани со овој закон;

в) секогаш да избегнува конфликт на интереси и несоодветност во извршувањето на неговите задачи и во неговото однесување;

г) да не извршува и не помага незаконски дејствија, вклучувајќи барање или прифаќање на несоодветни поволности; и

д) да ги чува доверливо информациите до кои доаѓа во однос на постапките за јавни набавки и на понудите на понудувачите.

III. БИРО ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Член 24

(1) Бирото за јавни набавки е орган на државната управа без својство на правно лице во состав на Министерството за финансии.

(2) Бирото за својата работа одговара пред Владата и пред министерот за финансии.

Член 25

(1) Бирото за јавни набавки се грижи за развојот на системот за јавни набавки, преку обезбедување на законитост, рационалност, ефикасност и транспарентност во спроведувањето на јавните набавки и за поттикнување на конкуренцијата и рамноправноста на понудувачите во постапките за јавни набавки.

Член 26

(1) Со работата на Бирото раководи директор.

(2) Директорот го именува и разрешува Владата на предлог на министерот за финансии, за период од четири години.

(3) Директорот може да биде разрешен и пред завршувањето на периодот од став 2 на овој член доколку не работи во согласност со овој закон и други закони, поднесе оставка или покаже незадоволителни резултати во работењето.

Член 27

(1) Директорот на Бирото раководи и го претставува Бирото за јавни набавки, организира и обезбедува законито и ефикасно вршење на работите и задачите и презема мерки во надлежност на Бирото во согласност со закон.

(2) Директорот на Бирото треба да има високо образование од областа на правото или економијата и работно искуство од најмалку пет години.

Член 28

(1) Бирото ги врши следните работи:

- иницира предлози за донесување на законски и други акти од областа на јавните набавки до министерот за финансии;
- го следи и анализира спроведувањето на законите и другите прописи за јавни набавки, функционирањето на системот на јавните набавки и иницира промени за подобрување на системот на јавните набавки;
- дава мислења во врска со одредбите и примената на овој закон;
- обезбедува совети и дава помош на субјектите за набавки;
- подготвува стандардна тендерска документација и стандардни формулари за постапките за отворен и ограничен повик и за постапката со преговарање;
- води единствен регистар и подрегистар за набавките на набавувачите и истите ги одржува и ажурира и ги прави достапни до јавноста преку веб- страницата за јавни набавки;
- за констатираните неправилности при спроведувањето на јавните набавки презема мерки за што веднаш ја информира Владата и министерот за финансии;
- утврдува минимални услови за професионалните квалификации за лицата кои вршат стручни работи за јавните набавки;
- организира и врши обука за едукација на државните службеници и на други стручни лица во врска со јавните набавки според претходно донесена програма;
- соработува со меѓународните институции и други странски субјекти за работите поврзани со развојот на системот на јавните набавки;
- остварува меѓународна соработка во врска со системот на јавните набавки и ја планира и ја координира странската техничка помош на полето на јавните набавки;
- поднесува годишен извештај до Владата за неговите активности во остварувањето на системот на јавните набавки и во функционирањето на системот на јавните набавки;
- дава упатства и изготвува практикуми, прирачници и коментари на правилата за јавни набавки и издава билтен;
- го назначува експертот кој ќе ја провери регуларноста на постапката за јавна набавка, по барање на понудувачот за вредност повисока од 30.000 евра во денарска противвредност; и
- други работи во согласност со овој закон.

(2) Бирото соработува со субјектите од член 1 на овој закон и со трговските друштва, професионални институции за истражување или со експерти за одделни области, во врска со јавните набавки.

(3) Програмата и начинот на спроведувањето на обуката од став 1 алинеја 9 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

IV. НАЧИНИ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

ОПШТИ ОДРЕДБИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Видови на постапки за јавни набавки

Член 29

(1) Јавна набавка се спроведува со следните постапки:

- отворен повик;
- ограничен повик;
- постапка со преговарање;
- конкурс за изработка на проект; и
- ограничен повик за консултантски услуги.

Начин на објавување на повик

Член 30

(1) Повикот за набавки согласно со член 29 од овој закон со постапка на отворен, ограничен повик, конкурс за изработка на проекти и ограничен повик за консултантски услуги, набавувачот задолжително го објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(2) Повикот од став 1 на овој член ЈП Службен весник на Република Македонија е должно да го објави најдоцна во рок од десет дена од денот на приемот.

(3) Повикот од став 1 на овој член може да се објавува и на веб-страницата за јавни набавки на Бирото без надоместок, во рок од три дена по доставувањето во електронска верзија.

(4) Кога набавката се врши со одлука за меѓународен тендер согласно со член 12 од овој закон, набавувачот повикот го објавува и во официјалниот весник на Европската унија, а по потреба и во официјални средства за јавно информирање во земји кои не се членки на Европската унија што ќе ги одбере набавувачот.

(5) Во услови на неистовремено објавување на повикот, важи рокот во повикот објавен во "Службен весник на Република Македонија".

Правила за дефинирање на техничките елементи при јавните набавки

Член 31

(1) Карактеристиките за техничките спецификации што понудувачот ги нуди во понудата за набавката, треба да се во согласност

со стандардите на Република Македонија кои се применуваат, со стандардите на Европската унија или со повикување на Европските технички атести или со заедничките технички спецификации.

(2) Набавувачот е должен точно да ги определи техничките спецификации на предметот на набавката, пред објавување на повикот.

(3) При доставувањето на техничките спецификации до понудувачите кои се извршители на работи или даватели на услуги, набавувачот може да побара од понудувачите заштита на доверливиот карактер на техничките спецификации од нивна злоупотреба.

Член 32

(1) Техничките спецификации претставуваат задолжителен дел на тендерската документација.

(2) Набавувачот ги дефинира техничките спецификации во согласност со техничките прописи и стандарди кои се во сила во Република Македонија, Европската унија и со меѓународните стандарди.

Член 33

(1) Набавувачот може да отстапи од член 32 на овој закон, ако:

- стандардите, европските технички атести или заедничките технички спецификации за производот што се нуди не вклучуваат никаква одредба што би барала тој да биде во сообразност со тие стандарди, атести и заедничките технички спецификации;

- примената на одредбите на член 32 на овој закон ја попречува примената на почетната фаза на заемното признавање на атести за типови опрема за телекомуникациски терминали или за стандардизацијата во подрачјето на информатичката технологија и телекомуникациите или други инструменти на Европската унија во специфичните подрачја на услуги и производи;

- употребата на стандардите, европските технички атести или заедничките технички спецификации би го обврзала набавувачот да набави материјали кои се несоодветни со опремата што веќе е во употреба или би причинила несоодветни трошоци односно би создала технички проблеми;

- проектот има иновативна природа, за која не би можеле да се применат европските стандарди, европските технички атести или заедничките технички спецификации.

Член 34

(1) Набавувачот е должен во отворениот повик објавен во Службениот весник на Европската заедница, во "Службен весник на

Република Македонија" или во тендерските документи, како и во својата интерна документација да ги наведе причините за постапување согласно со член 33 на овој закон.

(2) Во отсуство на европските стандарди, европските технички атести или заедничките технички спецификации, техничките спецификации ќе бидат дефинирани со повикување на македонските технички спецификации, македонските стандарди и македонските атести за кои е потврдено дека се сообразени со основните барања за техничко усогласување, што се однесуваат на начинот и методот на пресметување и изведување на работите и употребата на материјалите.

Член 35

(1) Кога набавувачите ќе бараат атести за потврдување на нивната компатибилност со барањата на квалитетот издадени од надлежен орган, тие треба да се повикуваат на системот за потврда на квалитетот според стандардите на Република Македонија МКС ЕН ИСО-9000 кој ги исполнува барањата од македонските стандарди МКС ЕН-4500.

Содржина на тендерската документација

Член 36

(1) Набавувачот ја подготвува тендерската документација на начин кој ќе му овозможи на понудувачот да достави исправна понуда.

(2) Тендерската документација од став 1 на овој член се изработува согласно со потребите на набавувачот усогласени со пропишаните стандарди и правила за соодветните видови на набавки за стоки, услуги и работи.

(3) Тендерската документација треба да биде достапна до сите заинтересирани понудувачи.

(4) Во тендерската документација набавувачот не смее дадените технички карактеристики на предметот на набавката да ги специфицира на точно одредена марка, модел или тип, потекло на производството и слично.

(5) Кога набавувачот не може во тендерската документација да го опише предметот на набавката на начин спецификациите да бидат доволно разбирливи за понудувачите, наведувањето на елементите како што се заштитна марка, патент, тип или производителот мора да биде означено со зборовите "или еквивалентно".

(6) Тендерската документација за отворениот повик и за втората фаза од ограничениот повик содржи:

- 1) покана за поднесување на понуда;
- 2) инструкции до понудувачите за подготовка на понудата;

3) образец на понудата;
4) образец на изјава со која понудувачите ги прифаќаат условите од повикот;

5) модел на договор;

6) тип, технички карактеристики (спецификации), квалитет, количина и опис на предметот на набавка (опис на стоките, работите или услугите), начин на спроведување на контрола и обезбедување на гаранции за квалитет, рок на извршување, место на извршување или испораката на предметот на набавката и сл.;

7) техничка документација и планови;

8) образец за начинот на пополнување на фактурата;

9) наведување на видовите на финансиска гаранција со која понудувачите ќе го обезбедат исполнувањето на своите обврски.

(7) Тендерската документација може да содржи и други елементи кои во зависност од предметот на набавката се неопходни за изготвување на понудата.

(8) Тендерската документација во првата фаза од ограничениот повик содржи:

1) покана за поднесување на пријава;

2) инструкции (упатство) до понудувачите за подготовка на пријавата;

3) образец на пријавата;

4) образец за утврдување на квалификациите и инструкции за начинот на докажување на квалификацијата на понудувачите.

(9) Податоците содржани во тендерската документација мораат да бидат исти со податоците содржани во повикот.

(10) Задолжителните елементи на тендерската документација ги пропишува министерот за финансии.

Увид во тендерска документација и доставување

Член 37

(1) По објавувањето на отворениот повик, односно во втората фаза на ограничениот повик набавувачот на сите заинтересирани понудувачи им дозволува увид во тендерската документација.

(2) Набавувачот во рок од три дена од денот на приемот на барањето им ја доставува тендерската документација на понудувачите кои ја побарале, а доколку во огласот предвидел надомест за нејзиното добивање, тендерската документација им се доставува на понудувачите веднаш по извршената уплата на надоместокот.

(3) Надоместокот за тендерската документација треба да ги покрива само трошоците на набавувачот за нејзината изработка.

Измена и дополнување на документацијата

Член 38

(1) Во случај кога е фиксирано времето за прием на понудите, а во меѓувреме се извршени изменувања или дополнувања на тендерската документација, набавувачот измените треба веднаш да ги достави до сите понудувачи кои подигнале тендерска документација и тоа бесплатно.

(2) Во случаите од став 1 на овој член, набавувачите можат да го продолжат крајниот рок за доставување на понудите, доколку понудувачите тоа го бараат.

(3) По истекот на рокот за прием на понудите, набавувачот не може да врши изменување и дополнување на тендерската документација.

Член 39

(1) Набавувачот е должен да одговори на сите дополнителни прашања кои понудувачите можат да ги постават во врска со тендерската документација, под услов прашањата да бидат поднесени 6 (шест) дена пред крајниот рок за поднесување на понуди.

(2) Набавувачот веднаш, во писмена форма, одоговара на прашањата, а одговорот веднаш, без надомест, го доставува до сите понудувачи кои подигнале тендерска документација, при што не смее да го наведе името на понудувачот кој побрал појаснување.

Документи за финансиска и економска способност

Член 40

(1) За својата финансиска и економска способност, понудувачот обезбедува и доставува со понудата соодветени документи и тоа:

- доказ за бонитет од Централниот регистар;
- потврда од Управата за јавни приходи за платени даноци, придонеси и други јавни давачки;
- документ за регистрирана дејност од надлежниот суд за правно лице;
- дозвола од надлежен орган за работење (дејност) за физичко лице;
- потврда дека не е отворена постапка за стечај или ликвидација; и
- уверение дека со правосилна пресуда не му е изречена мерка на безбедност-забрана на вршење на дејност.

(2) Документите од став 1 на овој член не смеат да бидат постари од шест месеци, а се доставуваат во оригинал или копија заверена од

понудувачот. На барање на набавувачот доколку е доставена копија понудувачот е должен да го достави оригиналниот документ на увид.

(3) Содржината на документот за бонитет за домашниот понудувач ја пропишува министерот за финансии.

(4) Мислењето на документот за бонитет кој го издава Централниот регистар може да биде позитивно и негативно. Во случај на дадено негативно мислење од страна на Централниот регистар, набавувачот го исклучува понудувачот од понатамошната постапка.

(5) Странско правно или физичко лице, кое се јавува како понудувач, доставува ревизорски извештај, кој треба да биде позитивен и да биде издаден од странска реномирана институција, регистрирана за вршење на ревизија. Ревизорскиот извештај содржи податоци за вкупното економско работење на странскиот понудувач во последните три години.

Техничка способност

Член 41

(1) Техничката способност на понудувачот може да се утврди преку техничко-технолошкиот бонитет изразен со:

- список на главни испораки на стоки, работи или извршени услуги во последните три години со износите, датумите и примачите;

- потврда издадена од набавувач за кого е извршена претходна набавка на стоки и услуги во последните три години, односно пет години во случај на изведување на работи, за соодветноста, навременоста и квалитетното извршување на набавката од страна на понудувачот;

- опис на техничките постројки на понудувачот, мерките што ги презел за обезбедување на квалитетот и истражувачки погони;

- изјава за техничкиот персонал и други експерти кои работат за понудувачот и кои ќе бидат одговорни за реализација на договорот, како и изјава за лицата задолжени за контрола на квалитетот;

- мостри, опис или фотографии на производот што треба да се набави, чија автентичност треба да се потврди, доколку тоа ќе го побара набавувачот;

- потврди (сертификати) издадени од надлежни органи, организација или други правни лица за контрола на квалитетот со кои ќе се потврди сообразноста на производот, односно на услугата со техничките спецификации или стандардите барани во тендерската документација;

- извештај за испитување во случај кога производите (услугите или работите) кои треба да се набават се сложени или кога во исклучителни случаи се наменети за посебни цели. Испитувањето го вршат претставници на набавувачот или од името на набавувачот надлежен орган на државата во која е седиштето на понудувачот.

Испитувањето се однесува на производните можности на понудувачот, а по потреба и на неговите капацитети за истражување и развој и начинот на обезбедување на квалитетот; и

- каталози за основните технички карактеристики и упатства за ракување со техничките средства и опрема.

(2) Набавувачот може да бара во тендерската документација и во повикот да бидат специфицирани доказите од став 1 на овој член за техничката способност кои сака да ги добие, со цел да утврди дали понудувачот поседува потребен техничко-технолошки бонитет и ресурси како минимум критериуми за задоволително извршување на набавката.

(3) Набавувачот има право да побара на самото место да ги провери доказите од став 2 на овој член.

Член 42

(1) Ако понудувачите се од странство, набавувачот треба да провери дали документите со доказите се издадени од надлежни органи од земјата од која доаѓаат.

Читање на понудите

Член 43

(1) Отворањето на понудите кај отворениот повик и во втората фаза од ограничениот повик е јавно.

(2) Јавното отворање на понудите започнува на место и во време определено во повикот, но не подоцна од еден час по истекот на рокот за доставување на документацијата.

(3) При читањето на понудите, покрај другите податоци задолжително треба да се прочита:

- името на понудувачот;
- цената на понудата и валутата во која е искажана понудата;
- евентуално дадениот попуст; и
- понудената гаранција.

Лица кои учествуваат на јавното отворање

Член 44

(1) На јавното отворање на понудите кај отворениот повик и во втората фаза од ограничениот повик присуствуваат: членовите на комисијата на набавувачот во полн состав и претставниците на понудувачите.

(2) Претставниците на понудувачите треба на комисијата да и предадат писмено овластување од понудувачот за нивно учество на јавното отворање на понудите.

Отворање на понудите

Член 45

(1) Комисијата при отворањето на понудите најнапред проверува дали се доставени документите за економската и финансиската состојба, како и за техничката способност на понудувачот за извршување на предметот на набавката. Нивната анализа ќе се изврши во фазата на евалуацијата. Набавувачот може да ги покани понудувачите да ги дополнат или појаснат писмено поднесените документи во рок од три дена доколку се во прашање пропусти кои битно не влијаат на постапката.

(2) Комисијата ќе пристапи кон јавно читање на понудите, доколку утврди дека најмалку двајца понудувачи имаат комплетна документација.

(3) Набавувачот може да ја запре постапката по јавниот повик, доколку не се доставени исправни, соодветни и прифатливи понуди, за што се известуваат сите понудувачи.

Записник за јавното отворање на понудите

Член 46

(1) Комисијата е должна за постапката на јавното отворање на понудите да води записник во кој се внесуваат следниве податоци:

- 1) податоци за набавувачот;
- 2) место и време на отворање на понудите;
- 3) бројот на повикот и предмет на набавката;
- 4) име и презиме на членовите на Комисијата за јавни набавки и на овластените претставници на набавувачите;
- 5) бројот на примените понуди;
- 6) називот (име) и адресата на понудувачите, односно, шифрата на понудувачот, ако конкурсот е анонимен според редоследот на доставувањето на понудите;
- 7) понудените цени и попустите; и
- 8) забелешките на понудувачите.

(2) Записникот го потпишуваат сите членови на Комисијата за јавни набавки.

(3) Копија од записникот за јавното отворање на понудите ќе биде доставена до сите понудувачи кои тоа ќе го побараат и чии понуди се отворени на јавното отворање на понудите во рок од пет дена од денот на приемот на барањето за доставување на записникот.

(4) Министерот за финансии ја пропишува постапката на отворањето на понудите кај отворениот повик и ограничениот повик и го пропишува образецот за водење на записник за отворањето на понудите.

Разгледување, оценување и споредување на понудите (евалуација)

Член 47

(1) Комисијата, пред да пристапи кон разгледување, оценување и споредување на понудите ја проверува комплетноста и валидноста на документацијата за финансиската, економската и техничката способност на понудувачите.

(2) Понудувачите кои поднеле некомплетна и невалидна документација се исклучуваат од постапката и нивните понуди нема да се разгледуваат.

(3) Разгледувањето, оценувањето и споредувањето на понудите го врши Комисијата за јавни набавки на набавувачот.

(4) Комисијата при оценувањето на понудите ја проверува нивната содржина, односно нивната исправност, соодветност и прифатливост.

(5) Неисправните, несоодветните и неприфатливите понуди Комисијата ги одбива и за тоа веднаш ги известува понудувачите.

(6) Комисијата ги оценува понудите кои во целост се прифатливи во согласност со член 2 став 1 точка 27 од овој закон и се во согласност со условите од тендерската документација и повикот.

(7) Оценувањето на понудите се врши исклучиво во согласност со критериумите наведени во тендерската документација .

(8) Комисијата по извршеното оценување ќе пристапи кон рангирање на понудите и изготвување на предлог за избор на најповолен понудувач доколку се добиени најмалку две прифатливи понуди.

Исклучување на понудувач

Член 48

(1) Од учество во постапката по повик се исклучува понудувачот ако:

а) не е регистриран во соодветниот судски регистар, за дејност за која се однесува јавната набавка;

б) физичкото лице - понудувач нема дозвола од надлежен орган за негово работење (дејност);

в) е отворена постапка за стечај или е во процес на ликвидација;

г) со правосилна пресуда му е изречена мерка на безбедност-забрана на вршење на дејност;

д) ако има неплатени даноци, придонеси и други јавни давачки;

ѓ) ако нема доставено комплетни докумнети што се бараат со повикот; и

е) доставил документација за учество по утврдениот рок во јавниот повик.

(2) Одредбата од став 1 на овој член се применува и на лицата кои имаат својство на подизведувачи според член 49 од овој закон.

(3) Критериумите или условите за исклучување на понудувачите од став 1 на овој член еквивалентно се применуваат и за понудувачите од странство, кои не доставиле идентични документи од соодветни домашни или странски институции.

Подизведувач

Член 49

(1) Во понудата по отворениот повикот, понудувачот е должен да достави задолжително податоци за трето лице (подизведувач), за делот на понудата што го доверува за извршување со поддоговор на тоа лице, во спротивно не може да ангажира подизведувач.

Критериуми за избор на најповолна понуда

Член 50

(1) Критериуми за избор на најповолна понуда во зависност од видот на набавката можат да бидат:

- само најниската цена или

- економски најповолната понуда во поглед на цената, рокот на испорака, начинот на плаќање, оперативните трошоци, ефикасноста, квалитетот, естетските и функционалните карактеристики, техничките квалитети, гаранцискиот и постгаранцискиот период, постпродажните сервиси и давањето техничка помош (за резервни делови, и сл.).

(2) Набавувачот во повикот и во тендерската документација ќе ги определи критериумите за оценување што ќе ги применува, а кои можат да бидат изразени во бодови или во парични вредности.

(3) Набавувачот по објавувањето, односно доставувањето на повикот не смее да ги менува критериумите, односно при оценувањето може да ги примени само оние критериуми кои се објавени во повикот и во тендерската документација.

(4) Кога се применуваат критериумите од ставот 1, алинеја 2 на овој член, набавувачот во повикот ќе го утврди вреднувањето на секој критериум со одреден број на бодови, по редоследот на нивната важност, така што вкупното вреднување треба да биде од 1 до 100 бодови.

(5) Методологиите за изразување на критериумите во бодови и во парични вредности од став 2 на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Деливост на набавката

Член 51

(1) Во случај ако од набавувачот е дадена можност набавката да биде делива понудувачите треба да наведат дали нивната понуда се однесува на целата набавка или само на некој дел од неа.

Невообичаена ниска цена

Член 52

(1) Доколку одделна понуда содржи невообичаена ниска цена која значително отстапува во однос на проценетата вредност на набавката, набавувачот не смее да ја отфрли таа понуда пред да побара од понудувачот писмено известување во кое ќе ги објасни причините за таквата цена од својата понуда. Набавувачот ќе ги земе предвид објаснувањата кои се оправдани на објективна основа, вклучувајќи ја економичноста на методот на извршување на договорот или одбраното техничко решение или исклучително повољните услови кои се на располагање на понудувачот за извршување на набавката или оригиналноста на извршувањето на предметот на набавката.

(2) Ако понудувачот писмено не ја објасни причината за понудената цена од ставот 1 на овој член во рок од 7 дена од денот на **доставувањето** на известувањето или ако Комисијата не ги прифати неговите причини, неговата понуда ќе биде отфрлена.

(3) Комисијата писмено ќе го извести понудувачот дека е исклучен од постапката со давање на образложение за причините на својата одлука и тоа известување ќе биде дел од документацијата на отворениот повик.

Извештај за разгледување, оценување и споредување на понудите (евалуација)

Член 53

(1) Набавувачот за секоја набавка прави писмен извештај кој содржи особено:

- број на повикот;
- предмет и вредност на набавката;

- име и адреса на седиштето на пријавените понудувачи кои поднеле понуди според редоследот од записникот од јавното отворање на понудите;

- аналитички приказ на бараните и доставените докази што се однесуваат на способноста на понудувачот, оценка на способноста и прифатливост на понудата;

- цена на понудата и попустите;

- критериуми и вреднување на критериумите за утврдување на најповолната понуда, доколку дополнителните критериуми, покрај цената, се предвидени со тендерската документација и нивна пресметка за секоја понуда;

- оценка и мислење на стручните лица доколку такви биле вклучени во работата на комисијата;

- ранг листа на понудите, во зависност од бројот на освоените бодови;

- образложение за предлогот на најповолната понуда;

- образложение на причините, доколку постапката не завршила со предлог за избор на најповолна понуда; и

- датум на изготвувањето на извештајот и потпис на сите членови на комисијата.

(2) Одговорното лице кај набавувачот треба да го почитува извештајот на Комисијата во кој е содржан предлогот за избор на најповолната понуда, освен ако утврди дека предлогот е изготвен спротивно на критериумите во тендерската документација.

Одлука за избор

Член 54

(1) Одлуката за избор или за неизбор на најповолна понуда, односно за поништување на повикот ја донесува одговорното лице кај набавувачот во писмена форма.

(2) Одлуката од став 1 на овој член содржи број на повикот и податоци за набавувачот, број и датум на одлуката за потреба од јавната набавка, податоци за јавниот повик, начинот на набавката и законската основа за користење на наведениот начин, предмет на набавката, податоци за избраниот понудувач, причините за изборот или неизборот, односно за поништување на повикот, упатство за правна заштита и потпис на одговорното лице кај набавувачот.

(3) Одлуката од став 1 на овој член се доставува до сите понудувачи.

(4) Извештајот на Комисијата и податоците кои се однесуваат за прегледувањето, објаснувањето, оценувањето, споредувањето и предлогот за избор можат да им бидат дадени на увид на понудувачите по приемот на

одлуката за избор на најповолна понуда до истекот на рокот за вложување на жалба.

Известување за изборот на најповолна понуда

Член 55

(1) Набавувачот веднаш по извршениот избор на најповолната понуда, во писмена форма го известува секој елиминиран понудувач или кандидатот, веднаш по изборот на најповолната понуда за причините за неизборот на неговата понуда, како и за носителот на избраната најповолна понуда.

A. ОТВОРЕН ПОВИК

Член 56

(1) Отворен повик е постапка за набавка во која сите заинтересирани субјекти можат да поднесат понуда во согласност со претходно дефинираните барања од страна на набавувачот предвидени во тендерската документација.

Содржина на огласот

Член 57

(1) Огласот за отворениот повик задолжително содржи:

- 1) име, адреса и седиште на набавувачот, броеви на телефони и на телефакси;
- 2) број на повикот;
- 3) опис на предметот на набавката и количина;
- 4) место на испорака, на изведување на работите или на извршувањето на услугите;
- 5) наведување на можноста да се подели набавката на делови, во зависност од видот на стоката, опремата и услугата;
- 6) место и услови за издавање на тендерската документација, износот и начинот на плаќање на сумата која треба да се плати за да се добие документацијата;
- 7) крајниот датум за прием на понудите и адресата на која понудите се испраќаат;
- 8) лица овластени да учествуваат на отворањето на понудите;
- 9) датум, час и место на отворање на понудите;
- 10) барања за поднесување на гаранција за извршување на договорот;

- 11) докази и документација кои на понудувачот му се потребни за докажување на економско-финансиската и техничката способност;
- 12) период на важност на понудата;
- 13) критериуми за избор на најповолен понудувач, односно за доделување на договорот;
- 14) опис на начинот на изработка на понудата, облик и содржина на понудата;
- 15) други податоци кои се однесуваат на предметот на набавката.

Рок за прием на понудите во отворен повик

Член 58

(1) На отворениот повик крајниот рок за прием на понудата определен од страна на набавувачот не може да биде покус од 52 дена од денот на испраќањето на повикот за објавување. Во случај на забрзана постапка, рокот не може да биде покус од 36 дена од денот на испраќањето на повикот за објавување.

(2) Забрзана постапка се спроведува во случај кога известувањето за планираните годишни набавки на набавувачот е објавено претходно најмалку два месеца на веб- страницата на Бирото или кога итноста на набавката бара нејзино извршување во пократки рокови од предвидените во редовна постапка.

(3) Набавувачот во рамките на роковите утврден во став 1 на овој член, го определува крајниот датум на приемот на понудата. Крајниот рок за поднесување на понудите се изразува како специфичен датум и време и се определува според природата на јавните набавки, вклучувајќи ги разумните потреби на набавувачот, времето кое е потребно за подготовка на понудите, дали се очекуваат странски понудувачи и дали минималните временски рокови се во согласност со преземените обврски од страна на Владата.

(4) Ако јавниот повик е објавен во официјалниот весник на Европската унија и во другите официјални средства за информирање надвор од Европската унија (меѓународен тендер), крајниот рок за поднесување на понуди не може да биде помал од 52 дена од денот на испраќањето на повикот за објавување.

(5) Набавувачот може најмалку пет дена пред истекот на крајниот рок за прием на понудата, да го продолжи крајниот рок, доколку еден или повеќе понудувачи не се во можност да ги достават понудите до крајниот рок, што е резултат на објективни причини. Доколку набавувачот ги прифати објективните причини, го објавува продолжувањето на крајниот рок во средствата за јавно информирање во кои бил објавен повикот.

(6) Во случај кога за набавката е потребно да се прегледа обемна техничка спецификација, посета на локација или контрола на самото

место заради увид и консултации, овие околности ќе се земат предвид за адекватно определување на роковите од став 1 на овој член за што набавувачот писмено ги извесува понудувачите.

(7) Понудите што ќе пристигнат кај набавувачот по утврдениот краен рок за нивно пристигнување, ќе се сметаат за задоцнети и се враќаат на понудувачот.

Б. ОГРАНИЧЕН ПОВИК

Член 59

(1) Набавувачот спроведува постапка на ограничен повик кога врз основа на објавен повик за економско-финансиската и техничката способност на пријавените кандидати и врз основа на утврдени критериуми врши избор на одреден број на кандидати кои според негова оценка би биле способни и квалификувани со сигурност да ја извршат набавката.

Фази во ограничениот повик

Член 60

(1) Набавка преку ограничен повик се спроведува во две фази.

(2) Набавувачот во првата фаза:

- јавно објавува повик до сите заинтересирани лица да достават барања за учество во постапката за набавка;

- ја утврдува нивната економско-финансиска и техничка способност; и

- избира доволен број на способни кандидати за да обезбеди вистинска конкуренција, а најмалку три.

(3) Во втората фаза набавувачот упатува писмена покана без јавно објавување до сите избрани способни кандидати да достават понуда.

(4) Со писмената покана набавувачот до избраните способни кандидати им ја доставува тендерската документација.

(5) Само повиканите кандидати можат да достават понуда.

Содржина на огласот за ограничен повик

Член 61

(1) Огласот за ограничен повик задолжително содржи:

1) име, адреса и седиште на набавувачот, броеви на телефони и на телефакси;

- 2) број на повикот;
 - 3) намерата на набавувачот да изврши одреден вид на набавка;
 - 4) докази и документација кои на понудувачот му се потребни за докажување на економско-финансиската и техничката способност;
 - 5) крајниот датум за прием на барањата и адресата на која треба да се испраќаат;
 - 6) минимумот на критериуми врз основа на кои набавувачот ќе ја оценува способноста за извршување на набавката; и
 - 7) рокот за донесување на одлуката за квалификација на пријавените кандидати.
- (2) Рокот за доставување на барањата во ограничениот повик не може да биде покусок од 37 дена од денот на испраќањето на повикот.

Одлучување за способноста на кандидатите во првата фаза

Член 62

- (1) Комисијата одлучува за способноста на кандидатите врз основа на критериуми што се објавени во повикот.
- (2) Комисијата при одлучувањето за способноста на кандидатите не смее да применува дискриминаторски и други дополнителни финансиски, технички и административни услови што не се предвидени со повикот.
- (3) Комисијата ќе го исклучи кандидатот за кој ќе оцени дека доставените документи во врска со докажувањето на неговата способност се лажни, неточни или некомплетни и за тоа веднаш писмено го известува со образложение.
- (4) Комисијата утврдува листа на економско-финансиски и технички најспособни кандидати, чиј број треба да биде доволен за да обезбеди вистинска конкуренција, но не помалку од три.
- (5) Врз основа на утврдената листа од Комисијата одговорното лице кај набавувачот донесува одлука за кандидатите до кои ќе достави писмена покана за поднесување на понуди.
- (6) Одлуката од став 5 на овој член се донесува најдоцна во рок до три месеци од денот на доставувањето на барањата.
- (7) Ако набавувачот оцени дека за донесување на одлука за способноста на кандидатите е потребно подолг рок од рокот утврден во ставот 6 на овој член, тогаш во рок од 30 дена од денот на доставувањето на барањата, ќе ги известува сите кандидати за причините за продолжување на рокот.
- (8) Набавувачот во рок од 10 дена од денот на донесувањето на одлуката ги известува сите кандидати што доставиле барања со образложение за причините за донесувањето на одлуката.
- (9) Незадоволните кандидати имаат право на приговор.

Одлучување за избор во втората фаза

Член 63

(1) Набавувачот до кандидатите утврдени во одлуката од член 62 став 5 на овој закон доставува писмена покана за поднесување на понуда, која содржи:

- адреса на набавувачот;
- повикување на објавениот повик;
- предмет на набавката;
- содржина на понудата;
- критериуми за избор на најповолен понудувач и нивно бодирање;
- крајниот рок за поднесување на понудата;
- време и место за подигање и износот и условите за плаќање на тендерската документација, и
- местото, денот и часот на одржувањето на јавното отворање на понудите.

Рок за прием на понудите

Член 64

(1) Рокот за примање на понудите определен од набавувачот не може да биде покус од 40 дена од денот на испраќањето на писмената покана. Во случај на итност рокот за прием на понудите не може да биде покус од 30 дена од денот на испраќањето на писменото барање.

Член 65

(1) Набавувачот врши избор на најповолен кандидат врз основа на критериумите утврдени во писмената покана од член 63 на овој закон.

В. ПОСТАПКА ЗА НАБАВКА СО ПРЕГОВАРАЊЕ

Член 66

(1) Постапката за јавната набавка со преговарање е исклучителна постапка и може да се примени само во ограничени случаи предвидени со овој закон, а по претходна согласност од Бирото.

(2) Претходната согласност се бара со писмено барање во кое се наведени причините и образложението за потребата од ваков начин на набавка, докази за исполнување на условите за примената за овој начин на набавка, вредноста на набавката и други податоци за набавката.

(3) Бирото може да побара од набавувачот да го дополни своето барање и да достави друга документација во одреден рок.

(4) Бирото ќе одговори на барањето на набавувачот во рок од 8 дена од денот на приемот на барањето, односно од приемот на дополнувањето на барањето и друга документација.

(5) Претходната согласност за спроведување на овој начин на набавка важи до крајот на тековната година.

(6) Ако Бирото одбие да даде претходна согласност набавувачот е должен да спроведе постапка со јавно објавување.

Постапка за набавка со преговарање без претходно објавување на јавен оглас

Член 67

(1) Јавната набавка може да се спроведе со постапка со преговарање кога:

- по претходно спроведени две постапки на отворен или ограничен повик немало доволен број на понуди или на соодветни понуди, под услов содржината од тендерската документација од овие повици суштински да не е изменета;

- поради технички, интелектуални или изведбени причини или од причини поврзани со заштита на ексклузивните права регистрирани во Министерството за економија или Стопанската комора на Република Македонија, набавката може да ја изврши само одреден давател на услуга или изведувач на работи или испорачател на стоки;

- од причини од крајна итност предизвикани од настани што не можел да ги предвиди набавувачот, ниту пак треба да му се припишат како пропуст на набавувачот или од настани (елементарни непогоди, епидемии, заразни заболувања или настани предизвикани од виша сила) поради кои не може да се почитува рокот пропишан за отворената или ограничената постапката;

- кога набавувачот мора да изврши дополнителни испораки од страна на првобитниот понудувач заради делумна замена на вообичаените добра или инсталации; проширување на постојните добра или инсталации каде што промената на понудувачот би го обврзала набавувачот да купи материјал кој има поинакви технички карактеристики што би резултирало со некомпатибилност или несразмерни технички тешкотии во функционирањето и одржувањето;

- кога заради непредвидени околности е потребно да се извршат неопходни дополнителни работи кои не биле вклучени во договорот кој се разгледува или кој е склучен, под услов:

- а) дополнителните работи да не можат да бидат технички или економично одделени од основниот договор без поголеми проблеми за

набавувачот; и

б) дополнителните работи, иако можат да се одделат од извршувањето на основниот договор, се неопходни за неговите подоцнежни фази, односно за неговото извршување.

(2) Вкупниот износ на набавките доделени за дополнителни работи од став 1 алинеи 4 и 5 на овој член не смеат да надминат 20% од износот на основниот договор, а должината на овие набавки како и на продолжените набавки не смее да надмине три години.

Г. КОНКУРС ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРОЕКТ

Член 68

(1) Набавката на проект или план од областа на просторното и урбанистичкото планирање, архитектурата, градежништвото и обработката на податоците, набавувачот ја врши врз основа на спроведен конкурс.

(2) Конкурсот за проект набавувачот е должен да го објави согласно со член 30 од овој закон.

(3) Конкурсот содржи особено: назив на набавувачот, опис на проектот, краен рок за прием на проектот, место на поднесување на проектот, критериуми за избор на најдобар проект, доколку е потребно назначување на стручната подготовка на кандидатите од кои се очекува изработка на проектот, доколку е потребно наведување на имињата на жири-комисијата, податоци за евентуално доделување на награди и други информации кои ќе ги определи набавувачот.

(4) Учеството на конкурсот е анонимно.

(5) Бројот на пријавените кандидатите на конкурсот треба да обезбеди вистинска конкуренција и тој не треба да биде помал од три.

(6) Проектот или планот го избира независна жири-комисија составена исклучиво од физички лица кои се независни од учесниците на конкурсот и не можат да учествуваат на конкурсот.

(7) Кога од учесниците на конкурсот се бара посебна стручна квалификација тогаш најмалку една третина од членовите на жири-комисијата мора да имаат исти или соодветни стручни квалификации како кандидатите.

(8) Жири-комисијата е независна во одлучувањето при изборот на најдобар проект врз основа на критериумите утврдени во конкурсот.

(9) Набавувачот јавно го објавува во средствата за јавно информирање резултатот од спроведениот конкурс како и податоците на учесникот чиј проект е избран.

Д. ОГРАНИЧЕН ПОВИК ЗА КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ

Ограничен повик за консултантски услуги

Член 69

(1) Ограничен повик за консултантски услуги се однесува на интелектуални услуги (студии, проекти, истражувања, испитувања, експерименти, проучувања-индустриски студии и користење на авторско право), а кои водат кон избор на способен кандидат во соодветната област.

(2) Во ограничениот повик за консултантски услуги се определува предметот на услугата од став 1 на овој член, условите (критериумите) што треба да ги исполнат авторите-кандидати на конкурсот и сл.

(3) Ограничен повик за консултантски услуги се спроведува според постапките за ограничен повик согласно со овој закон.

Член 70

(1) Понудувачите на интелектуалните услуги со понудата доставуваат проекти, студии, дела, патенти, лиценци и др., со кои ја потврдуваат компетентноста и способноста за вршење на консултантската услуга која е предмет на набавката.

(2) Доколку консултантските услуги имаат степен на тајност, истите треба да бидат назначени со степенот на доверливоста и придружени со безбедносни мерки.

Член 71

(1) Понудите за консултантски услуги ги разгледува жири комисија определена од набавувачот. Една третина од членовите на жирито се бираат однадвор и тоа од областа на бараната услуга и имаат консултативен глас.

(2) Жири-комисијата може да спроведе интервју со секој понудувач за интелектуалните услуги, при што секој понудувач-кандидат може да го допрецизира, да го докомплетира или да го измени својот предлог.

(3) Понудувачот - кандидат кон понудата го приложува и барањето за награда, односно цената на услугата која треба да биде образложена и која не смее да се обелоденува.

(4) Наградата, односно цената може да биде намалена од набавувачот, доколку услугата не е квалитетно извршена.

(5) Жири - комисијата изготвува записник со образложено мислење кое го доставува до набавувачот.

Ѓ. НАБАВКА ОД МАЛА ВРЕДНОСТ

Член 72

(1) Набавка од мала вредност набавувачот во текот на годината може да спроведе за купување на стоки, услуги и работи од помал обем и вредност, во износ до 3.000 евра во денарска противвредност, при што треба да обезбеди најмалку три понуди, од кои ќе ја избере најповолната понуда.

(2) Набавката од став 1 на овој член набавувачот може да ја изврши само еднаш во текот на годината за одреден вид или група на стоки, услуги и работи.

(3) Набавувачот начините на набавката од став 1 на овој член ги регулира со свој интерен акт.

(4) Со актот од став 3 набавувачот ќе го утврди организациониот облик или лицето кое ќе биде одговорно за собирање на понудите од кандидатите, начинот на собирање на понудите (по писмен пат, факс, електронска пошта и слично), начинот за извршување на договорот доколку е склучен и контрола на неговото извршување, особено во рамките на гарантниот период.

(5) За набавките од овој член набавувачот води евиденција.

Член 73

(1) Набавка за прехранбени производи, градинарски артикли на пазар, канцелариски материјали и други ситни набавки може да се изврши само со фактура, односно сметкопотврда, чиј износ месечно не е поголем од 100 евра во денарска противвредност.

V. НАБАВКИ КАЈ ЈАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА, ДРУШТВАТА ВО СОПСТВЕНОСТ НА ДРЖАВАТА И ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА КОИ ВРШАТ ДЕЈНОСТ ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС ВО ОБЛАСТА НА ВОДОСТОПАНСТВОТО, КОМУНАЛНИТЕ УСЛУГИ, ЕНЕРГЕТИКАТА, ТРАНСПОРТОТ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИТЕ

Член 74

(1) Правните лица во областа на водостопанството, комуналните услуги, енергетиката, транспортот и телекомуникациите при вршењето на набавките за свои потреби соодветно ги применуваат одредбите од овој закон.

Член 75

(1) Набавувачите од член 74 на овој закон по пат на отворен или ограничен повик вршат набавка за остварување на нивната основна дејност чија проценета вредност не е помала од:

а) 100.000 евра во денарска противвредност - за набавки од понудувачи во врска со:

- производството и транспортот на: електрична енергија, гас или топлинска енергија, вода за пиење и комунални услуги;

- снабдување со вода за пиење, електрична енергија, гас или топлинска енергија до соодветните мрежи;

- отстранување на отпадните води;

- наводнување и одводнување;

- истражување или вадење на нафта, гас, јаглен или други цврсти горива;

- изградба на воздушни терминали, пристаништа (езерски или речни) или други транспортни терминали и

- користење на мрежите наменети да дадат услуги во областа на железничкиот транспорт, автоматските системи, автобусите и жичарниците.

б) 150.000 евра во денарска противвредност - за набавки од понудувачи во врска со обезбедување на телекомуникациски услуги и

в) 1.000.000 евра во денарска противвредност - за набавки од понудувачи кои извршуваат јавни работи (изградба на патишта-магистрални и регионални, пруги, хидро односно термо центри и слично).

(2) При пресметувањето на проценетата вредност на овие набавки, се земаат предвид и услугите на осигурувањето, премијата, банкарските и другите финансиски услуги, котизации, провизии, камати, како и други работи и услуги што се неопходни за извршувањето на набавките.

Член 76

(1) При спроведување на постапка со ограничен повик одлучувањето за способноста на кандидатите во првата фаза се заснова на условите утврдени во членот 62 од овој закон.

(2) Условите можат да се засноваат врз објективна потреба на набавувачите за намалување на бројот на пријавените кандидати на ниво кое е оправдано со потребата и да се постигне рамнотежа меѓу одделни карактеристики на постапката за доделување на набавката и средствата. Бројот на избраните кандидати мора да се земе предвид, заради потребата од обезбедување на соодветна конкуренција.

(3) Набавувачот ги известува пријавените кандидати за својата одлука во однос на квалификациите во разумен рок. Ако за донесување на

одлуката за квалификација е потребно време подолго од шест месеци од презентирањето на документацијата, набавувачот во рок од два месеца од доставувањето на документацијата ќе го извести пријавениот кандидат, за причините со кои се оправдува подолгиот период и за датумот до кој неговата понуда ќе биде прифатена или одбиена.

(4) При донесувањето на одлуката за квалификација набавувачот не може:

- да им наметнува на некои одделни кандидати услови од административно-техничка или финансиска природа кои не им ги наметнува на другите кандидати; и

- да бара докази кои ги дуплираат објективно доказните материјали кои веќе ги имаат на располагање.

(5) Кандидатите чија квалификација е одбиена, се известуваат за причината за одбивањето. Причините мораат да се засноваат врз објективни услови за квалификација од ставот 1 на овој член.

Член 77

(1) Набавувачите од член 74 од овој закон можат да користат постапка со преговарање според условите и постапките утврдени во член 66 од овој закон, како и во случаите:

- на набавка која се доделува врз основа на рамковен договор;

- за набавка кога постои можност да се обезбеди со искористување на некоја посебна поволна можност што е достапна само за многу кратко време по цена значително пониска од вообичаената пазарна цена; и

- за купување на стоки од носител на набавка кој ги затвора деловните активности.

VI. НАЧИН НА ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОНУДИТЕ ПРИ НАБАВКА

Член 78

(1) Доставување на понудите при набавка се врши до набавувачот преку пошта, со предавање во архивата на набавувачот или со предавање на комисијата на самото место, но најдоцна до денот и часот на јавното отворање на понудите, утврдено во објавениот повик.

Член 79

(1) Понудата и другата документација се доставуваат во затворен коверт, на кој во горниот лев агол треба да стои ознаката "не отворај" и бројот на повикот.

(2) Во средината на ковертот треба да биде назначена точната адреса на набавувачот.

(3) Ковертот не смее да содржи никаква ознака со која би можел да се идентификува испраќачот-понудувачот.

Член 80

(1) Понудата се доставува во еден оригинален примерок кој треба да биде заверен и потпишан (секоја страница) од страна на одговорното лице на понудувачот.

(2) Понудата треба да ги содржи сите податоци назначени во повикот.

(3) Во цената на понудените стоки и услуги со странско потекло, задолжително се внесува и износот на царинските и други давачки.

VII. ГАРАНЦИЈА

Член 81

(1) За набавка со отворен и ограничен повик и со постапка за преговарање чија вредност изнесува над 150.000 евра во денарска противвредност, набавувачот задолжително треба да побара понудувачите да дадат гаранција за учество во вид на депонирани средства или банкарска гаранција.

(2) Набавувачот го утврдува износот на гаранцијата, кој не смее да биде помал од 3% и поголем од 5% од вкупната вредност на набавката.

(3) Документот со кој се докажува гаранцијата е дел од понудата.

Член 82

(1) Набавувачот е должен по склучувањето на договорот со најповолниот понудувач, на понудувачите кои учествувале во изборот на најповолен понудувач во рок од 7 дена да им го врати депонираниот износ од гаранцијата.

Член 83

(1) Гаранцијата од членот 81 на овој закон се наплатува во корист на набавувачот ако понудувачот е повикан да склучи договор по извршен избор на најповолен понудувач, а тој одбие да го стори тоа и доколку учесникот во постапката ја повлече понудата по отворањето.

VIII. СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОРИ

Член 84

(1) Во рок од 5 дена од денот на донесувањето на одлуката за избор на најповолен понудувач, а пред склучување на договорот, набавувачот корисник и единка корисник на средства од Буџетот на Република Македонија, е должен да поднесе писмено барање до Министерството за финансии за добивање на потврда за обезбедени финансиски средства и согласност за пристапување кон склучување на договор.

(2) Министерството за финансии е должно во рок од 7 дена од денот на добивањето на барањето да постапи по истото и доколку планираните средства за конкретната набавка се обезбедени со Буџетот на Република Македонија за тековната година, да ја издаде потврдата и согласноста од став 1 на овој член, а ако средствата не се обезбедени писмено да го извести набавувачот корисник и единка корисник на средства од Буџетот на Република Македонија дека неможе да пристапи кон склучување на договорот.

(3) Набавувачот корисник и единка корисник на средства од Буџетот на Република Македонија, е должен пред пристапување кон склучување на договорот, да го извести понудувачот за потребата од добивање на потврда и согласност од став 1 на овој член.

(4) Понудувачот е должен пред склучување на договорот да побара примерок од потврдата и согласноста од став 1 на овој член.

(5) Доколку се склучи договор спротивно на одредбите од ставовите 1, 2, 3 и 4 на овој член, договорот се смета за ништовен.

(6) Набавувачот и понудувачот се должни да постапат согласно со ставовите 1, 3 и 4 на овој член и во случаите на склучување на анекс на главниот договор.

Член 85

(1) По донесувањето на одлуката за избор на најповолна понуда набавувачот е должен по писмен пат најдоцна во рок од 7 дена да го извести понудувачот дека е избран за носител на набавката.

(2) За изборот на најповолна понуда, писмено се известуваат и сите други понудувачи учесници во постапката во рокот од ставот 1 на овој член, во кое се соопштува името на носителот на набавката, предметот на набавката и други податоци.

(3) Во рок од 7 дена од денот на истекот на рокот за поднесување на жалба, односно од денот на конечното на одлуката по жалбата, се потпишува договор.

(4) Од страна на набавувачот договорот го потпишува одговорното лице или лице овластено од него, а од страна на носителот на набавката-овластен потписник.

(5) Во рок од 30 дена по потпишувањето на договорот од став 4 на овој член набавувачот изготвува известување за склучениот договор и го објавува на веб страницата за јавни набавки.

(6) Известувањето од став 5 на овој член содржи податоци за: набавувачот, предметот на набавката, спроведената постапка, избраниот понудувач, и договорената цена.

Член 86

(1) Заради водење на единствена евиденција на јавните набавки во Бирото, субјектите од член 1 на овој закон се должни да достават примерок од склучениот договор за јавни набавки чија вредност изнесува над 3.000 евра во денарска противвредност, во рок од 15 дена од денот на склучувањето на договорот.

Член 87

(1) При набавките кај кои предметот на набавката се испорачува сукцесивно, а кога избраниот носител на набавката не го испорачува предметот на набавка согласно со договорот, или кога се откаже да го потпише договорот, набавувачот го раскинува договорот и може да склучи договор со второрангираниот понудувач или да спроведе нова постапка за набавка.

Член 88

(1) Во договорот се предвидува давање на банкарска гаранција како средство со кое набавувачот се обезбедува дека понудувачот навремено, квалитетно и според условите од договорот ќе ја изврши набавката.

(2) Авансно плаќање се врши во услови кога на пазарот не може да се набават производи и услуги и кога со тоа се постигнува пониска продажна цена.

(3) За субјектите од член 1 на овој закон авансот не може да биде поголем од 20% од вредноста на договорот.

(4) Набавувачот пред исплатата на авансот од став 3 на овој член задолжително обезбедува банкарска гаранција од понудувачот во висина на договорениот аванс.

Член 89

(1) Договорите за набавка се сметаат за ништовни:

- ако се склучени без претходно спроведена постапка за јавна набавка;

- ако набавувачот спровел постапка за набавка спротивно на условите кои се утврдени со овој закон или склучиле договор со понудувач кој не е избран за носител на набавката;

- ако набавувачите вршат набавки или овластиле трето лице или лице кое не е набавувач согласно со овој закон, со цел да се избегне неговата примена; и

- ако набавувачот склучи договор без претходно да обезбеди потврда за обезбедени финансиски средства и согласност за пристапување кон склучување на договор.

(2) Договорите од став 1 на овој член за ништовни ги прогласува надлежниот суд.

IX. ПРАВНА ЗАШТИТА ВО ПОСТАПКИТЕ ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ

Член 90

(1) Правната заштита за повреди на законот во постапките за јавни набавки се обезбедува со надзор и контрола врз основа на начелата на законитост, итност, достапност, ефикасност и двостепеност.

(2) Правната заштита се обезбедува во сите фази на постапката за јавни набавки, преку вложување на правен лек до Комисијата за жалби по јавни набавки на Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Комисија за жалби).

(3) Правната заштита обезбедува недискриминација на лицата кои учествувале во постапката за јавна набавка и кои сметаат дека е сторена повреда на овој закон.

Член 91

(1) Незадоволните понудувачи во текот на целата постапка, како и лицата кои подигнале тендерска документација можат да поднесуваат приговори за начинот на работата и за начинот на разгледувањето и оценувањето на доставените понуди до Комисијата за јавни набавки.

(2) Комисијата за јавни набавки доколку оцени дека поднесениот приговор е оправдан, може да го прифати и да го коригира своето работење.

(3) Доколку Комисијата за јавни набавки не го прифати приговорот, истиот го доставува до Комисијата за жалби.

(4) Приговори можат да се поднесат во рок од два дена од денот на дознавањето на повредата за која се приговара.

(5) Одговорот по поднесениот приговор се дава во рок од три дена од денот на неговото поднесување, односно доставување до Комисијата за жалби.

(6) До одлучувањето по приговорот Комисијата за јавни набавки ја прекинува својата работа.

Член 92

(1) Незадоволниот учесник од изборот на најповолна понуда, за исклучување од првата фаза кај ограничениот повик, за исклучување на отворениот повик, како и лицата кои подигнале тендерска документација може да изјават жалба до Комисијата за жалби во рок од 7 дена од денот на приемот на известувањето.

(2) Жалбата од ставот 1 на овој член се доставува преку комисијата што ја водела првостепената постапка во два примерока, од кои едниот примерок се доставува до Бирото. Жалбата се доставува по пат на препорачана пошта.

(3) Комисијата што ја водела првостепената постапка, жалбата, со образложение по жалбените наводи и со копии од целокупната документација за водената постапка за јавните набавки, ја доставува до Комисијата за жалби.

(4) Поднесувањето на жалба го задржува извршувањето на одлуката за избор на носител на набавката, до правосилноста на одлуката по жалбата.

(5) Во вршењето на работите Комисијата за жалби е должна да ги заштити податоците поврзани со државната, воената и деловната тајна и да ги употребува документите во согласност со степенот на нивната доверливост.

Член 93

(1) Со цел да се заштитат интересите на понудувачите и да се обезбеди непристрасност во одлучувањето по жалбите, експерт ја проверува регуларноста на постапката за јавни набавки, за вредност повисока од 30.000 евра во денарска противвредност, кој го назначува Бирото од листата која се чува во Министерството за финансии. Барање за определување на експерт доставува понудувачот до Бирото.

(2) Листата на експертите се изготвува од Министерството за финансии.

(3) На експертот набавувачите му обезбедуваат пристап до целокупната документација, истиот ја разгледува и во рок од 8 дена од денот на поднесувањето на жалбата составува писмено мислење во врска со наводите од жалбата за прекршоците во текот на постапката за јавна набавка и го доставува до Комисијата за жалби.

(4) Доколку експертот оцени дека жалбата се однесува на правилната примена на овој закон, може на набавувачот и на жалителот, како странки, да им понуди да учествуваат во постапка на помирување.

(5) Секоја странка треба писмено да се изјасни дали се согласува со постапката за помирување и помирител да биде експертот.

(6) Доколку ја прифатат постапката на помирување странките пред помирителот ќе го изнесат своетовидување во усна или писмена форма со цел да се постигне договор за помирување.

(7) Доколку странките не постигнат договор за помирување, жалбата заедно со целата документација и мислењето на експертот се доставуваат до Комисијата за жалби.

(8) Ако експертот од став 1 на овој член не изготви мислење, Комисијата за жалби по јавни набавки одлучува без таквото мислење.

(9) Трошоците за извршената ревизија на експертот ги поднесува субјектот којшто побарал негово ангажирање, а за постапката за помирување трошоците ги сносат двете странки подеднакво.

(10) Начинот, условите и постапката за избор на експертите од став 1 на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 94

(1) Комисијата за жалби е должна во рок од 15 дена од денот на приемот на жалбата да се произнесе во рамките на жалбените наводи.

(2) Комисијата од став 1 на овој член ќе ја отфрли жалбата ако жалбата е ненавремена, а доколку не ја отфрли, го зема предметот во решавање.

Член 95

(1) Комисијата за жалби ќе ја одбие жалбата како неоснована, кога:

- ќе утврди дека постапката што му претходела на изборот на најповолна понуда е спроведена согласно со овој закон, или

- ќе најде дека во првостепената постапка имало недостатоци, кои битно не можеле да влијаат врз одлучувањето за избор на најповолна понуда.

Член 96

(1) Комисијата за жалби ќе го поништи решението за избор на најповолна понуда ако утврди дека:

- првостепениот орган погрешно ги оценил понудите и придружната документација, или

- првостепениот орган извршил избор на најповолна понуда со погрешна примена на критериумите за избор на најповолна понуда.

(2) Во случај на поништување на решението за избор на најповолна понуда, Комисијата за жалби е должна да му укаже на првостепениот орган кои околности треба да ги има предвид во натамошното постапување. Првостепениот орган е должен да постапи по укажувањата и најдоцна во рок од 15 дена да изврши избор на најповолна понуда, за што веднаш ја известува Комисијата за жалби.

Член 97

(1) Комисијата за жалби ќе ја поништи спроведената постапка ако утврди дека првостепената комисија погрешно ги применила одредбите од овој закон при спроведувањето на постапката.

(2) Во случај на поништување на спроведената постапка, Комисијата за жалби е должна веднаш да го извести првостепениот орган и да му укаже кои околности треба да ги има предвид во натамошното постапување.

Член 98

(1) Комисијата за жалби за својата одлука ги известува подносителот на жалбата и комисијата што ја водела првостепената постапка.

(2) Одлуката на Комисијата за жалби е конечна.

(3) По конечноста на одлуката на Комисијата за жалби подносителот на жалбата има право да бара заштита пред надлежниот основен суд.

Член 99

(1) Комисијата за жалби е самостојна во својата работа.

(2) Комисијата за жалби е составена од претседател и 4 членови и нивни заменици од редот на афирмирани и познати стручни лица (адвокати, нотари, комерцијални ревизори, инженери и сл.), кои ги именува и разрешува Владата на Република Македонија за период од две години, со право на повторен избор за уште две години.

(3) Членот на Комисијата од ставот 2 на овој член не може да биде лице именувано од Собранието на Република Македонија и од Владата на Република Македонија.

(4) За претседател на Комисијата за жалби се избира лице со исти квалификации како и за избор на судија, на основен суд.

(5) Претседателот и членот на Комисијата од ставот 2 на овој член може да бидат разрешени пред истекот на мандатот за кој се избрани по иста постапка како и за нивниот избор, само доколку им е изречена казна за кривично дело против имотот; ако издадат деловна тајна со која се

стекнале во текот на работењето во Комисијата за жалби и ако поднесат доброволна писмена оставка.

(6) Претседателот и членовите на Комисијата за жалби, како и нивните заменици, за својата работа во Комисијата имаат право на надоместок кој го утврдува Владата.

Член 100

(1) Комисијата за жалби донесува деловник за својата работа.

Член 101

(1) Комисијата за жалби е самостојна во својата работа и најмалку два пати во текот на годината ја информира Владата за својата работа преку подготвени извештаи, кои се објавуваат на веб- страницата за јавни набавки.

X. НАДЗОР

Член 102

(1) Владата, врз основа на извештаите од Бирото, еднаш годишно го информира Собранието на Република Македонија за бројот и за видот на спроведените постапки за јавни набавки, висината на средствата за јавните набавки, како и за евентуалните проблеми во спроведувањето на набавките.

Член 103

(1) Надзор на спроведување на одредбите на овој закон врши Министерството за финансии и Бирото.

(2) Инспекцискиот надзор се врши преку централната внатрешна ревизија.

(3) Надзорот од ставовите 1 и 2 на овој член се врши во поглед на:

- обезбедувањето на средства за набавка;
- спроведувањето на постапките на набавките;
- организирањето на органите за спроведување на набавките;
- виденцијата на набавките;
- оформувањето на документацијата за набавките и
- реализацијата на договорите.

Член 104

(1) Доколку во вршењето на надзорот се утврдат неправилности и недостатоци во спроведувањето на постапката за набавка која е во тек, централниот внатрешен ревизор ќе донесе решение со кое ќе се одредат мерки и рокови за нивно отстранување.

(2) Доколку во определениот рок не се отстранат неправилностите и недостатоците утврдени од централниот внатрешен ревизор се наредува запирање на започнатата постапка за набавка.

(3) Против решението од ставот 1 на овој член, може да се изјави жалба до Комисијата за жалби.

Член 105

(1) Ако во вршењето на надзорот се утврди дека со повредата на постапката за набавки е сторен прекршок или кривично дело, без одлагање се поднесува барање за поведување на прекршочна, односно кривична постапка.

XI. КОНТРОЛА НА КОРИСТЕЊЕТО НА СРЕДСТВАТА

Член 106

(1) Контролата на користењето на средствата за набавки на набавувачите од членот 1 на овој закон се врши согласно со Законот за Државната ревизија.

(2) За наодите од надзорот од член 103 на овој закон се известува Бирото.

XII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 107

(1) Со парична казна од 150.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице набавувач, освен државните органи и органите на единиците на локалната самоуправа ако:

- донесе одлука (решение) за јавна набавка спротивно на одредбите на член 3 (член 3 став 1 и став 2);
- не обезбеди фер конкуренција меѓу понудувачите и еднаква положба на понудувачите во постапката на набавките (член 6);
- доверливо не ги чуваат податоците на понудувачите (член 7);
- ги открие пред трети лица техничките спецификации и информации во врска со цената и други пазарни информации (член 8);
- изврши делење или намалување на јавна набавка (член 9);

- не донесе план за јавни набавки и не ја утврди динамиката за реализација и не го достави во утврдениот рок до Бирото (член 10 и член 11);
- не донесе одлука (решение) за јавна набавка (член 12);
- не води евиденција (регистар) на набавките (член 17);
- не формира орган за спроведување на постапка за набавка (член 20 став 1);
- ако набавувачот дозволи во улога на учесник во постапката за јавна набавка да се јави лице спротивно на член 21 од овој закон (член 22);
- ако набавувачот не го исклучи понудувачот и не ја отфрли понудата во случаите од член 22 (член 22);
- не го објави повикот за набавка (член 30); и
- ако примерок од договорот не биде доставен во Бирото за јавни набавки во утврдениот рок (член 86).

Член 108

(1) Со парична казна од 25.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок одговорното лице во правното лице ако:

- врши преговори со понудувачот, открива пред трети лица технички спецификации, информации во врска со цената и други пазарни информации (член 8);
- дозволи во постапката за јавна набавка да учествуваат членови на Комисијата, одговорни и раководни лица кај набавувачот и членови на нивното потесно семејство (член 21);
- не ја одбие понудата, доколку понудувачот на вработен кај набавувачот дал или ветил подарок во каква било форма или каква било услуга (член 22);
- ако огласот за отворениот повик не биде подготвен согласно со член 36;
- ако во огласот по отворениот повик и во тендерската документација ги специфицира техничките карактеристики на предметот на набавката на точно одредена марка, модел или тип, потекло на производство и сл. (член 36 став 4);
- ако рокот за прием на понудите по отворен повик се утврди спротивно на член 58;
- изборот на најповолен понудувач го изврши без да ја провери економската и финансиската состојба, како и техничката способност на понудувачот за извршување на предметот на понудата (член 40 и член 41);
- ако од постапката за набавка не го исклучи понудувачот (член 48 и член 62 став 3);
- не постапува според условите објавени во отворениот повик и не ги запазува критериумите за избор на најповолен понудувач (член 50 и член 65);

- изврши набавка преку ограничен повик без да ја спроведе постапката по фази (член 60);

- не ги извести сите кандидати што доставиле економско-финансиска и техничка документација за избраните најспособни кандидати за втората фаза (член 62 став 8), и

- ја реализира постапката со преговарање спротивно на одредбите на член 66 и член 67.

Член 109

(1) Со парична казна од 25.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршоците од член 108 на овој закон и службеното лице, како и претседателот и членовите на комисиите и нивните заменици, доколку не ја почитуваат постапката и роковите утврдени со овој закон.

Член 110

(1) Постапката за прекршоците од овој закон не може да се поведе ниту да се води ако поминат три години од денот на сторувањето на прекршокот.

(2) Застарувањето се прекинува со секое процесно дејствие што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот.

(3) По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече.

(4) Застарувањето на прекршочното гонење настанува во секој случај по изминувањето на пет години од денот на сторувањето на прекршокот.

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 111

(1) Постапките за набавките започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе бидат завршени во согласност со прописите што важеле пред влегувањето во сила на овој закон.

Член 112

(1) Бирото за јавни набавки ќе се конституира и ќе започне со работа најдоцна до 31.10.2004 година.

Член 113

(1) Подзаконските прописи утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци, освен методологијата за изразување на критериумите

во парични вредности од член 50 став 5 од овој закон, која ќе се донесе најдоцна во рок од осумнаесет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 114

(1) Со денот на влегувањето на сила на овој закон престанува да важи Законот за јавни набавки ("Службен весник на РМ", бр. 26/98, 50/2001, 2/2002 и 24/2003).

Член 115

(1) Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".